

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ

ПО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

№ 21-9/2011 г.

На основание чл. 99, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда, чл.19, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и във връзка с чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, и чл. 39, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми и проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитени зони (Наредбата за ОС),

ОДОБРЯВАМ

Осъществяването на инвестиционно предложение за изграждане на Национално хранилище за погребване на краткоживеещи ниско и средноактивни радиоактивни отпадъци (НХРАО)

Възложител: Държавно предприятие "РАДИОАКТИВНИ ОТПАДЪЦИ" (ДП „РАО“)

Седалище: 1407, ГР. СОФИЯ, БУЛ. "ДЖЕЙМС БАУЧЕР" № 51, ЕТ. 18

Кратко описание на инвестиционното предложение:

НХРАО е приповърхностно многобариерно инженерно съоръжение, от модулен тип, предназначено за погребване на кондиционирани и опаковани в стоманобетонни контейнери ниско и средноактивни краткоживеещи РАО. Не се предвижда погребване на едрогабаритни РАО и/или свободни насипни материали. На площадката на НХРАО няма да бъде извършвано преработване и/или кондициониране на радиоактивните отпадъци

Инвестиционното предложение предвижда изграждането на 8 броя еднотипни стоманобетонни модули, разположени в два успоредни реда, при стъпаловидно разполагане. Предварително определените габаритни размери на всеки модул са дължина 117 m, широчина 35,5 m и височина 10 m. Модулите са разделени с надлъжни и напречни преградни стени, които формират изолирани камери. Всеки модул е съставен от 16 броя еднотипни камери, разположени също в два успоредни реда по 8 камери в един ред.

Стоманобетонните контейнери (СтБК) се разполагат в 4 реда в камерите за погребване. Групира се в 4 групи във всяка камера. Групите, които съдържат 4x3x4 броя СтБК се разполагат в четирите ъгъла на камерата и са разделени с празно пространство от порядъка на 90 cm, което позволява да бъде извършвана инспекция на състоянието на СтБК, през периода на експлоатация. Във всяка камера могат да бъдат разположени 192 броя СтБК.

При затварянето на модула, свободното пространство между контейнерите се запълва със льосоциментов разтвор, в който е включен подходящ сорбиращ материал (зеолит).

Камерите са изградени от железобетон с дебелина на стените 500 mm и дебелина на дънната плоча от 1000 mm. Стените и дъното на всяка камера са покрити с хидроизолационен материал.

Дъното на всяка камера е с наклон към централната част, през която е изведена дренажна тръба за отвеждане на евентуално появила се вода. Дъното е застлано с уплътнен слой чакъл и едрозърнест пясък, нивелирани строго хоризонтално.

Под дъната на камерите са изградени стоманобетонни инспекционни (дренажни) галерии (два броя по една галерия за всеки успореден ред камери в даден модул), преминаващи по цялата дължина на модулите, които образуват система от инспекционни галерии под хранилището. В тях са изведени дренажните тръби от камерите. Служат за инспекция на дъното на камерите за погребване и са част от системата за контрол на протечките. Предварително определените им размери (2,00 x 2,20 m) позволяват персоналят свободно да осъществява инспекциите.

Затварянето на модулите се състои в запълване на свободното пространство между контейнерите с льосоцимент, в който е включен подходящ сорбиращ материал (например зеолит), изграждане на стоманобетонна покривна плоча-капак, която се покрива с подходящ хидроизолационен материал, изграждане на допълнителен слой от льосоцимент с дебелина до 1 m, аналогичен на този около стените на модула и изграждане на многобариерна защитна покривка.

Предназначението на многобариерната защитна покривка е трайно да изолира отпадъците в модулите от дъждовните води, да предотврати достъпа на растителни и животински организми до погребаните отпадъци (малки животни като гризачи и други, корени на дървета, храсти и др.), да предпази хранилищните камери от повърхностна ерозия, резки температурни промени, да предотврати или минимизира непреднамерената човешка намеса. Тя трябва да запази непропускливостта си в продължение на целия институционален период (300 години).

През периода на експлоатация на съоръженията за погребване модулите са защитени със защитно хале, съоръжено с козлови кран. Предназначението на защитното хале е да осигури защита от атмосферни въздействия на работната площ при извършване на транспортно технологичните операции, на персонала при извършване на инспекции, както и на отворените камери. Габаритните размери са приблизително 51x60x20 m (ширина / дължина / височина). Защитното хале е подвижно. То покрива половината от модула. След запълването на камерите в първата половина на модула, защитното хале се премества върху втората му половина. След приключване на работата по първия модул, халето се демонтира и премества върху втория модул. Разполагането на СтБК в камерите се извършва дистанционно посредством козлови кран с количка за дистанционно управление, който след приключване на работата по първия модул се демонтира и монтира над втория модул.

Предварителната оценка на количеството радиоактивни отпадъци, които подлежат на погребване в НХРАО възлиза на 138 200 m³ (345 500t), което определя и максималния капацитет на съоръжението.

Поток кондиционирани РАО	бр. опаковки кондиционирани РАО	Обем, m ³
РАО от целия период на експлоатация на АЕЦ „Козлодуй“	11 756	87 169
Кондиционирани твърди РАО	2 298	17 039
Кондиционирани течни РАО:	8 714	64 613
Кондиционирани течни РАО – декантат от БКО	2 070	15 349
Кондиционирани течни РАО – „твърда фаза“ от БКО	6 644	49 264
Кондиционирани сорбенти и шламове	744	5 517
РАО от извеждане от експлоатация на АЕЦ „Козлодуй“	5 690	42 191
Кондиционирани РАО в етапа на подготовка за безопасно	187	1 387

Поток кондиционирани РАО	бр. опаковки кондиционирани РАО	Обем, m ³
съхраняване и безопасно съхраняване Кондиционирани РАО от демонтажа на оборудването	5 503	40 804
ОБЩО за РАО от АЕЦ „Козлодуй“	17 446	129 360
РАО от изследователския реактор ИРТ-2000	54	400
РАО от експлоатация на АЕЦ „Белене“	810	6 000
РАО от ядрени приложения	305	2 440
ОБЩО	18 615	138200

Към инвестиционното предложение са включени следните спомагателни сгради:

- Контролно-пропускателен пункт – за осигуряване на контролирани условия за преминаване на персонал и транспортни средства към/от територията на НХРАО;
- Административна сграда – за осигуряване на подходящи условия за работа на персонала на НХРАО. Предвидени са офис-помещения, конферентна зала, помещения за архив и за спомагателни технически средства;
- Лабораторна сграда – за осигуряване на условия за извършване на лабораторни анализи на различни потенциално или реално радиоактивни проби;
- Спомагателен корпус - обединява две функционално независими части: гараж и механични работилници с различно предназначение, технологична част, в която се намират помещения за електрооборудване и други спомагателни системи;
- Информационен център – за запознаване на населението с дейностите по управление на радиоактивни отпадъци.

Предвижда се инвестиционното предложение (ИП) да бъде реализирано на площадка „Раднана“, намираща се в землището на с. Хърлец, Община Козлодуй, Област Враца ЕКАТТЕ 775548 /съгласно Протокол №2/16.08.2010 от ТЕС към МИЕТ. Площадката на националното хранилище и неговите съоръжения ще заемат площ от близо 36 хектара. Теренът не попада в площ, която е обект на разрешение за търсене и/или проучване, или на концесия за добив на подземни богатства.

Достъпът до площадката ще се осъществява по съществуващи пътища, а електрозахранването, водоснабдяването и заустването на отпадъчните води ще се извърши посредством наличните системи на или в непосредствена близост до площадката на АЕЦ „Козлодуй“.

Площадката, определена за реализация на намерението, не засяга защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и не попада в границата на защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. Най-близко разположена – на около 400 м от площадката е североизточната граница на защитена зона (ЗЗ) BG0002009 “Златията” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД – 548/05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ бр.83/2008г.). Инвестиционното предложение подлежи на **оценка за съвместимостта** му с предмета и целите на опазване на горесцитираната защитена зона по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие и чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ОС.

След преглед на представената документация и на основание чл. 39, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която инвестиционното предложение за изграждане на НХРАО **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в най-близко разположената защитена зона BG0002009 “Златията”.

поради следните **мотиви (фактически основания)**:

1. В представения доклад за ОВОС е разгледано съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда. Направени са прогнозни оценки за потенциалните въздействия на НХРАО в периодите на строителство, експлоатация и затваряне върху компонентите и факторите на околната среда, работещите на обекта и населението в района. Заключениеята на експертите по ОВОС са, че не се очаква отрицателно въздействие върху компонентите на околната среда и здравето на хората на територията на площадката, в близост до нея и на територията на Р Румъния. Въздействието върху отделните компоненти и фактори на околната среда се оценява като незначително, както по време на строителството, така и при нормална експлоатация и след затваряне на НХРАО, тъй като:

- териториалния обхват на въздействието е в границите на площадката на инвестиционното предложение и непосредствения терен около нея;
- не се предвижда изграждане на нови водоземни съоръжения за водоснабдяване на НХРАО;
- подземните водни тела в земните недра, както и съществуващите водоземни съоръжения в района около площадката на инвестиционното предложение, не са застрашени от замърсяване с отпадъчни води и радионуклиди от НХРАО.

Въздействието върху земните недра се очертава като значително в нерадиационен аспект, но обективно неизбежно. То ще се изрази предимно в изкопни и насипни работи по изграждането на НХРАО и съпътстващите го сгради и съоръжения. Териториалният му обхват е в рамките на площадката на инвестиционното предложение.

В радиационен аспект очакванията са, че няма да има никаква значима миграция на радиоактивни вещества от съоръжението за погребване, през периода на експлоатация и след затварянето му през периода на контрол.

2. Преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие, че инвестиционното предложение **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитена зона „Златията” се основава на следните мотиви:

- реализирането на инвестиционното предложение няма да доведе до пряко или косвено унищожаване или увреждане на важни за птиците местообитания;
- предвид технологията на обезвреждане, транспорт и съхраняване на радиоактивните отпадъци, не се очаква значително отрицателно въздействие върху структурата и числеността на популациите на видовете птици, предмет на опазване в зоната;
- няма вероятност строителството и експлоатацията на хранилището да доведат до обезпокояване и прогонване на птиците, до увреждане или фрагментиране на важни за тях биокоридорни връзки;
- не се очаква генериране на емисии и отпадъци във вид и количества, които да окажат значително отрицателно въздействие върху предмета на опазване в посочената защитена зона.

3. С писмо изх. № 91-00-112/05.04.2011г. Министерство на здравеопазването е дало положителна оценка на доклада.

4. В изпълнение на изискванията на Конвенцията по ОВОС в трансграничен контекст и на основание чл. 98, ал. 1 от ЗООС процедурата е проведена в трансграничен контекст, за всички етапи от нейното провеждане.

5. По време на изготвяне на доклада са проведени консултации със заинтересувани лица и организации, включително от Р Румъния. Осигурен е обществен достъп до доклада за ОВОС, както в Р България, така и в Р Румъния. На българска територия са проведени две срещи за обществено обсъждане - в с. Хърлец и в гр. Козлодуй. На румънска

територия е проведена една среща – в гр. Бекет. Представени са протоколи от всички срещи за обществено обсъждане и писмено становище на възложителя по изразените мнения. Становището на възложителя с отговори на въпросите от страна на румънската общественост е предоставено на румънското Министерство на околната среда и горите. В хода на процедурата са представени множество писмени становища, както срещу реализацията на намерението, така и в негова подкрепа.

6. Със свое Решение I-9/2011 г. от 26.09.2011 г. Висшият експертен екологичен съвет предлага да бъде одобрено осъществяването на инвестиционното предложение

и при следните **условия**:

I. За фазата на проектиране :

1. Да се предвидят и предприемат мерки (в случай на необходимост) за всички фази от реализацията и затварянето на обекта на ИП, за ограничаване на емисиите на прахообразни вещества, образувани при товарене, разтоварване, складиране, преработка и транспорт на твърди прахообразни материали, в съответствие с изискванията на чл. 70 на *Наредба № 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр. 64/2005г.)*.
2. Да се предвиди изграждането на система за контрол за ранно откриване на евентуални изтичания, като се осигури монтирането на сензори, които да следят непрекъснато нивото на радиационния гама-фон, по време на експлоатация и при аварийни ситуации.
3. Да се предвиди изграждането на площадки за временно съхраняване на отпадъците, попадащи в обхвата на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), които ще се образуват при реализацията на инвестиционното предложение, като площадките да бъдат съобразени с изискванията на Приложение 2 от *Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци* (приета с ПМС №53 от 1999г., обн., ДВ, бр.29 от 1999г.), както и с изискванията на конкретните наредби по чл. 24, ал. 2 от ЗУО.
4. Да се възложи изработване на ландшафтен проект, с цел създаване на лесопарк, като се предвиди засаждане на допълнителни дървесни видове, подходящи за дългосрочно стопанисване. На територията, прилежаща към хранилището, върху която няма да се разполагат съоръжения, да се запази съществуващата гора (доколкото това е възможно) което да се вземе предвид при изготвянето на ландшафтният проект. Съвместно с ДГС Оряхово и РДГ Берковица да се обсъдят възможностите за:
  - 4.1. лесопаркът да се използва за създаването на интерактивен посетителски център, чрез които да се популяризира проекта и в които посетителите да се запознават разнообразието на дървесните видове, работата на съоръжението и данните от мониторинга.
  - 4.2. ДП „РАО“ да създаде нови гори върху площ, равна на унищожената по време на строителството на НХРАО, върху площ от Държавния горски фонд
5. Да се предвиди извеждането на напоителния канал извън площадката на НХРАО, като се изготви проект за претрасирането му в участъка на площадката така, че да няма създаване на риск за НХРАО и да се запази възможността за напояване на земеделските площи в района на община Козлодуй.
6. Да се изготви План за собствен мониторинг – в радиологичен и нерадиологичен аспект, който да се представи за съгласуване в РИОСВ – Враца, ИАОС и Басейнова дирекция за управление на водите – Дунавски район (БДУВДР).
7. Проектът на НХРАО да отчете сеизмичните въздействия върху площадката в съответствие с българското законодателство за ядрени съоръжения и препоръките на Международната агенция за атомна енергия.

8. Да бъде разработен междинен отчет за анализ на безопасността на НХРАО в съответствие с българското законодателство за ядрени съоръжения и препоръките на Международната агенция за атомна енергия.
9. Не се разрешава осъществяването на ново заустване в напоителни или отводнителни канали на атмосферни води от НХРАО, с изключение на атмосферни води от покривите на сградите, за които е осигурено самостоятелно отвеждане до водоприемник.

II. Преди започване на строителството и преди въвеждане в експлоатация:

10. Да се съгласува с кмета на община Козлодуй маршрута за транспортиране и инсталацията/съоръжението за третиране на строителните отпадъци, които ще се образуват при изграждането на обекта.
11. Да се изготви схема за събиране, временно съхраняване и транспортиране на отпадъците, образувани при строителството и експлоатацията на обекта, която да отговаря на нормативните изисквания по управление на отпадъците.

III. По време на строителството:

12. Да се подадат документи за класификация на отпадъците, които ще се образуват при строителството и експлоатацията на инсталацията, посочена в инвестиционното предложение, по реда на Наредба № 3/2004г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ бр.44 от 2004г.).
13. Да се изготви фирмена програма за управление на отпадъците.

IV. Преди въвеждане в експлоатация:

14. Да бъде разработен аварийен план на НХРАО в съответствие с българското законодателство за ядрени съоръжения и препоръките на Международната агенция за атомна енергия. Частите от аварийния план, свързани с въздействия върху повърхностни, подземни, дъждовни, дренажни и отпадъчни води да се съгласува с БДУВДР.
15. Да бъде проведен анализ на потенциалното радиологично въздействие върху населението на Р Румъния в съответствие с изискванията на Препоръката на Европейската комисия от 11 октомври 2010г. за прилагането на член 37 на договора Евратом. Резултатите от анализа да бъдат предоставени на румънската страна в рамките на процедурата по член 37 на договора Евратом.

V. По време на експлоатацията и извеждане от експлоатация:

16. Образуваните на обекта отпадъци да се предават, въз основа на писмен договор, на лица, притежаващи съответното разрешение за дейности с отпадъци или регистрационен документи по чл. 12 от ЗУО или комплексно разрешително съгласно ЗООС.
17. Ежегодно да се извършва проверка за наличие на течове от канализационната мрежа на обекта за дъждовни, дренажни и отпадъчни води. За резултатите от проверката да се докладва своевременно на РИОСВ – Враца и БДУВДР.

VI. По време на изпълнение на проекта:

18. Да се извършва анализ на изпълнението на проекта, съгласно изискванията на Конвенцията по ОВОС в трансграничен контекст. За резултатите от анализа периодично да се предоставя информация в МОСВ.

VII. Приложение: План за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 6 ЗООС.

№	МЕРКИ	ПЕРИОД (ФАЗА) НА ИЗПЪЛНЕНИЕ	РЕЗУЛТАТ
1	2	3	4
1.	Използване на оросителна (подвижна) инсталация за потискане на прахоотделянето при съответните операции (товаро-разтоварни, изкопни, насипни и др.).	По време на строителните работи	Намаляване запрашването на атмосферния въздух; Предпазване от разпиляване на отпадъци.
2.	Да не се допуска извънгабаритно товарене на земни маси и баластра на товарни МПС. Разпиляването на тези материали, след разтрошаване и смачкване в последствие стават източници на неорганизиран емисии на прах	По време на строителните работи, непосредствено при товарене	Опазване на въздуха и почвите и здравето на работещите и населението в района.
3.	Да се предвиди специална площадка за използваната строителна техника по начин недопускащ замърсяване на повърхностни и подземни води с нефтопродукти.	По време на проектиране, строителство и затваряне	Недопускане замърсяване с нефтопродукти на почви и води
4.	Отнетият хумус да се складира и след приключване на строителните работи да се връща за рекултивация. Хумусът, да бъде складиран отделно от другите земни маси.	По време на проектиране и строителство	Запазване на почвения слой.

Настоящото решение се отнася само за инвестиционното предложение, което е било предмет на извършената ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда. При разширение или изменение на това инвестиционно предложение възложителят трябва да уведоми своевременно МОСВ или РИОСВ – Враца във възможния най-ранен етап.

На основание чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

При промяна на възложителя новият възложител съгласно чл. 99, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда задължително трябва да уведоми МОСВ.

При констатиране неизпълнение на условията и мерките в решението по ОВОС виновните лица носят отговорност по чл. 166, т. 2 от Закона за опазване на околната среда.

Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

На основание чл. 60, ал. 1 от АПК, с писмо вх. № ОВОС-2454/11.04.2011г. възложителят ДП „РАО” е отправил искане за допускане на предварително изпълнение. В писмото се посочва, че при закъснение в реализацията на инвестиционното предложение може да се засегне особено важен държавен и обществен интерес и от всяко закъснение на изпълнението ще последва значителна и трудно поправима вреда за страната. Мотивите за това са следните:

- в съответствие с чл. 74, ал. 4 на Закона за безопасно използване на ядрената енергия НХРАО е обект с национално значение по смисъла на т. 62 от § 5 на Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията;
- изграждането на хранилището има най-висок приоритет, съгласно Стратегията за управление на отработеното ядрено гориво и на радиоактивните отпадъци до 2030г., приета от Министерски съвет на 05.01.2011г. и е залегнало в Програмата на Правителството за периода 2009-2013г. Съгласно посочените документи НХРАО трябва да влезе в експлоатация през 2015г.;
- с изграждането на НХРАО се завършва цикъла на управление на РАО и се осигурява тяхното безопасно и трайно изолиране от околната среда и човека. По този начин се постига по-високо ниво на безопасност и защита за околната среда и здравето на хората;
- въвеждането в експлоатация на НХРАО в срок до 2015г. е условие за изпълнение на дейностите по извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“, за което Р България е поела ангажимент пред Европейската комисия. Неизпълнението на това условия или закъснение в изграждането на НХРАО ще доведе до значителни трудно поправими щети за страната.

Намирайки за основателно искането на възложителя, както и че са налице предпоставките от АПК,

РАЗПОРЕЖДАМ:

Допускам предварително изпълнение на настоящето решение, с цел защитата на особено важен държавен и обществен интерес.

Разпоредването подлежи на обжалване пред ВАС по реда на АПК в тридневен срок от съобщаването му.

Дата: 10. 10. 2011г.

МИНИСТЪР:

НОНА КАРАДЖОВА

За министър:	
Заместник-министър:	Жея Иванева
Заповед за заместване:	20.10.2011г.

